

Bestuurlijke vragen

Onderwerp : Vaststellen Perspectiefnota 2027 Land van Cuijk
Nummer raadsvoorstel : RIS 2026-R-57
Datum raad : 2 juli 2026
Fracties : CDA, Team Lokaal, Liberaal LVC, FVD en PRO
Nummer vragen : RIS 2026-BV-2

Inhoud

Bestuurlijke vragen CDA	2
Bestuurlijke vragen Team Lokaal	6
Bestuurlijke vragen Liberaal LVC	9
Bestuurlijke vragen PRO	10
Bestuurlijke vragen FVD	14
Bestuurlijke vragen VVD	30
Bestuurlijke vragen D66	30
Bestuurlijke vragen SP	30

Bestuurlijke vragen CDA

Nr.	Blz.*	Onderdeel **	Vragen
1	20	Sociaal Domein	We zien de kosten stijgen binnen het Sociaal Domein, o.a. veroorzaakt door de toenemende zorgvraag. a. Wat zijn de (financiële) risico's wanneer er binnen dit domein wordt bezuinigd? <u>Antwoord:</u> De kostenstijging wordt vooral veroorzaakt door de Wmo en Jeugdwet. Beide wetten kennen het karakter van een opneemenderegeling en brengen voor gemeenten een wettelijke zorgplicht met zich mee. Inwoners die op grond van deze wetgeving recht hebben op ondersteuning, kunnen deze ondersteuning niet worden onthouden. De mogelijkheden om op deze beleidsterreinen te bezuinigen zijn daardoor beperkt en liggen met name in de sfeer van preventie, vroegsignalering en algemene voorzieningen. Daarbij dient echter zorgvuldig te worden afgewogen dat juist deze voorzieningen bijdragen aan het voorkomen van zwaardere ondersteuningsvragen. Een afname van investeringen in de sociale basis en preventieve ondersteuning kan ertoe leiden dat inwoners eerder een beroep moeten doen op individuele voorzieningen binnen de Wmo en Jeugdwet, wat op termijn juist kan resulteren in hogere kosten en een grotere druk op de uitvoering. b. Het saldo is op lange termijn fors negatief, in hoeverre gaat u bestuurlijk bijsturen? <u>Antwoord:</u> We zetten beleid in gericht op het versterken van de sociale basisinfrastructuur, preventie en vroegsignalering. Deze maatregelen en interventies zijn opgenomen in de beleidsnota Kansrijk Opgroeien en het transformatieplan IZA Mooimaasvallei. Ook binnen het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) staan diverse aanpakken omschreven (valpreventie, kansrijke start, ketenaanpak obesitas en overgewicht) gericht op preventie en vroegsignalering. Op deze manier beogen we het voorliggend veld te versterken om zo problematiek te voorkomen of vroeg te signaleren om de volumestijging en de complexiteit van casuïstiek (wat beide leidt tot hogere uitgaven) af te remmen. c. Wij zien dat ook andere gemeenten met een stijging op deze kosten geconfronteerd worden. In hoeverre gaat u hierin gezamenlijk optrekken? <u>Antwoord:</u> We werken voor Jeugd en Wmo reeds samen in regionale inkoopverbanden (Wmo: regio Oss, Jeugd: regio 's Hertogenbosch). Binnen deze regio's worden globaal de financiële uitdagingen waar de diverse gemeenten voor staan gedeeld en wordt gekeken of er binnen deze inkoopregio's mogelijke maatregelen en oplossingsrichtingen zijn waarin gezamenlijk kan worden opgetrokken.

2	20	Sociaal domein	In het kader van de Wmo is het CDA Land van Cuijk van mening dat de wijkverpleegkundige bij uitstek in staat is om de ondersteuningsbehoefte van inwoners in beeld te brengen. De wijkverpleegkundige komt achter de voordeur, kent vaak de persoonlijke situatie van de inwoner en beschikt over de deskundigheid om zelfredzaamheid, gezondheid en de inzet van mantelzorg integraal te beoordelen. Juist bij inwoners die al wijkverpleging ontvangen, is veel informatie al beschikbaar en hoeft het verhaal niet opnieuw verteld te worden. Ervaringen uit onder meer Twente laten zien dat het benutten van deze expertise kan leiden tot minder dubbel werk, minder belasting voor inwoners en een snellere toegang tot passende ondersteuning. a. Is het college bereid om op korte termijn binnen de huidige wettelijke kaders te starten met een afgebakende pilot of proef in het Land van Cuijk met een lokale aanpak waarbij wijkverpleegkundigen een grotere rol krijgen in de voorbereiding van Wmo-indicaties voor inwoners die reeds wijkverpleging ontvangen? Met als doel inwoners sneller passende ondersteuning te laten krijgen en tegelijkertijd ervaring op te doen met deze werkwijze? <u>Antwoord:</u> Vanaf maart 2026 zijn in tien regio's pilots voor domein overstijgend indiceren gestart. Deze pilots hebben een onderzoeks- en leer karakter en lopen gedurende twee jaar. Er is nog geen vastgesteld landelijk opschalingsplan. Op basis van de uitkomsten wordt bezien of en hoe we dit binnen de gemeente Land van Cuijk kunnen implementeren. De verwachting is dat bij gebleken succes hiervoor een landelijke handreiking volgt. Dit wordt gecoördineerd door de VNG. b. Kan het college daarbij expliciet de ervaringen en resultaten betrekken van gemeenten en regio's die hier al mee werken, zoals de Twentse aanpak 'Samen Indiceren', waar voor cliënten met wijkverpleging de Wmo-beoordeling efficiënter wordt ingericht, met minder dubbele gesprekken en minder belasting van inwoners, of de gemeente Wijchen? <u>Antwoord:</u> Zoals beschreven in het antwoord op vraag a. worden de ervaringen uit de tien pilotgemeenten meegenomen in het onderzoek naar de mogelijkheden voor het Land van Cuijk.
3		Woningbouw	Met betrekking tot het actief verwerven voor gronden woningbouw: hoe verloopt op dit moment onze ambitie (zoals ambtelijk is toegelicht in een werkbijeenkomst in het vierde kwartaal van 2025)? <u>Antwoord:</u> Op diverse locaties binnen de gemeente wordt actief (strategisch) grond verworven voor onder andere woningbouw. Grondaankooptrajecten zijn vaak trajecten van 'lange adem', maar we zien dat onze actieve inspanningen leiden tot succesvolle aankopen. We zijn op dit moment met meer dan tien

			mogelijke aankoopcasussen bezig. De raad wordt hiervan middels raadsinformatiebrieven op de hoogte gebracht.
4		ODBN	We ontvangen via diverse kanalen signalen dat het proces van aanvragen omgevingsvergunningen (milieu) bij de ODBN niet goed loopt, door bijvoorbeeld het niet behalen van beoordelingstermijnen en relatief veel behoefte aan verduidelijkingsvragen. Binnen de huidige constructie zijn er beperkte mogelijkheden voor het college om haar bestuurlijke verantwoordelijkheid in te vullen door het mandaat dat gegeven is aan het ODBN. In hoeverre gaat (en kan) de samenwerking met het ODBN veranderen de komende jaren? <u>Antwoord:</u> Het is correct dat de behandeltermijnen niet altijd worden gehaald. De werkwijze die de ODBN hanteert wordt de komende periode tegen het licht gehouden voor wat betreft de doorlooptijden en de dienstverlening. Daarnaast worden er nieuwe sturingsgegevens aangeleverd waardoor wij beter inzicht gaan krijgen in de geleverde diensten. We houden de termijnen de komende tijd extra in de gaten en zullen de ODBN aanspreken als zijn de afgesproken termijn niet halen.
5		Coalitieakkoord	Is het college voornemens om de begroting 2027 ten opzichte van de perspectiefnota 2027 aan te passen om zo invulling te geven aan de doelen in het coalitieakkoord? <u>Antwoord:</u> Ja, nieuwe ontwikkelingen binnen het bestaande beleid worden nog verder doorgerekend en aan de raad voorgelegd bij de begroting.
6		Coalitieakkoord	a. In het coalitieakkoord wordt uitgesproken dat er een vermindering van regeldruk moet komen. Hoe wil het college hier handen en voeten aan geven of laat u dit aan de gemeenteraad over? <u>Antwoord:</u> Het college neemt hiertoe het initiatief. In het collegeprogramma geven we uw raad een beeld hoe het college hieraan wenst te werken. b. In het coalitieakkoord wordt ook gesproken over het investeringsschema: Kijken we opnieuw naar de planning van investeringen? Sommige plannen kunnen worden uitgesteld, aangepast of in sommige gevallen geschrapt. Hoe wil het college hier invulling aangeven of laat u dit aan de gemeenteraad? <u>Antwoord:</u> Voor de begroting van 2027 nemen we de investeringen op die we u voor dat jaar ter votering voorleggen en geven we inzicht in het geactualiseerde meerjarenperspectief. Het college zal bij behandeling van de Perspectiefnota 2028 - 2031 met een voorstel komen welke investeringen zij wil uitstellen, aanpassen of schrappen. Het financieel perspectief is dusdanig dat er geen ruimte is voor nieuwe investeringen,

		zonder bestaande te laten vallen. Het is aan uw raad hierop te besluiten. Dit wordt onderdeel van het proces om te komen tot een meerjarig sluitende begroting. Dit sluit aan bij het proces zoals aangegeven in raadsinformatiebrief 2026-RIB-118. c. In het coalitieakkoord is afgesproken dat er een handelingskader volgt t.b.v. gewasbeschermingsmiddelen. Waarbij we enerzijds inzetten op ondersteuning van innovaties die bijdragen aan vermindering van de overlast. En het terugdringen van het gebruik in de kernrandzones. Dit raakt de thema's woningbouw en akkerbouw. Hoe wil het college hier procesmatig invulling aan geven en wat is de rol van de raad hierin? <u>Antwoord:</u> Er volgt nog een collegeprogramma waarin het coalitieakkoord verder wordt geprioriteerd. Inmiddels wordt een plan van aanpak en het handelingskader voorbereid. Uiteraard betrekken wij als college uw gemeenteraad voorafgaand aan het vaststellen van het plan van aanpak kernrandzones en het handelingskader gewasbeschermingsmiddelen.
--	--	--

Bestuurlijke vragen Team Lokaal

Nr.	Blz.*	Onderdeel **	Vragen
1	4	Financieel perspectief	In deze perspectiefnota is een tekort zichtbaar van 6,5 miljoen euro in 2027, oplopend naar 12,4 miljoen euro in 2030. In de perspectiefnota van 2026 was er een tekort van 11 miljoen euro, wat echter in de aanloop naar de begroting 2026 compleet werd opgelost, met name door extra landelijk budget. a. In hoeverre is de verwachting dat het tekort voorzien voor 2027 en verder wordt opgelost door landelijke maatregelen? <u>Antwoord:</u> In de raadsinformatiebrief ‘2026-RIB-128 Meicirculaire 2026’ is het nieuwe financieel perspectief na de ontvangen rijksmiddelen geschetst. Het is de verwachting dat het tekort verder oploopt. Bovendien verwachten wij niet dat er aanvullende rijksmiddelen worden ontvangen. Dit perspectief is voor alle jaren (2027-2030) na deze middelen nog steeds negatief. b. In hoeverre is de verwachting dat dit tekort kleiner wordt door de investeringen te herzien, ook gelet op de ambtelijke capaciteit waardoor we elk jaar plannen doorschuiven? <u>Antwoord:</u> Het herzien van investeringen heeft alleen een positief effect op het resultaat als deze lager of niet worden uitgevoerd, uitstel geeft (later) dezelfde kapitaalslasten. Het uitstellen van investeringen geeft financiële ruimte op de korte termijn. De hoogte van de financiële ruimte is afhankelijk van de hoogte van de investeringen en de wijziging die plaatsvindt en is nu dus niet in te schatten. c. In hoeverre is de verwachting dat dit tekort groter wordt met de opstelling en uitvoering van een collegeprogramma, gebaseerd op het nieuwe coalitieakkoord? <u>Antwoord:</u> Voor uitvoering van het beleid en bijbehorende investeringen zullen keuzes nodig zijn om te faseren, aan te passen of te schrappen. Dit was al zo. d. In de jaarrekening van 2025 zien we weer een positief resultaat van 26 miljoen met een storting van 15,6 miljoen in de algemene reserve. In 2024 was het resultaat 20,6 miljoen positief, waarvan 14,6 miljoen euro is gestort in de algemene reserve. We houden al enkele jaren op rij “geld over”. Kan op dit structurele overschot van de jaarrekening, ook al wordt het elk jaar via andere posten verkregen, worden geanticipeerd? Met andere woorden, hoe kunnen we voorkomen dat we gaan bezuinigen om de begroting sluitend te maken, en dan bij de uitvoering merken dat we toch weer miljoenen over houden. En dus eigenlijk niet hadden hoeven te bezuinigen?

			<u>Antwoord:</u> Niet alle middelen die het positief resultaat veroorzaken zijn structureel van aard. De begroting dient zo opgebouwd te zijn, dat structurele lasten worden gedekt uit structurele opbrengsten. Hierop toetst onze provincie. Wij erkennen wat hier staat en gaan zeker alle mogelijkheden die er zijn meenemen in het proces tot een sluitende meerjarenbegroting. Tegelijkertijd realiseren we ons ook dat dit niet voldoende is om tot een sluitende meerjarenbegroting te komen. e. Op welke manieren is het tekort bij de begroting te verkleinen door inzet van de algemene reserve? Wat is hier toegestaan? <u>Antwoord:</u> Het surplus van de algemene reserve is dat deel dat niet nodig is voor het afdekken van risico's (weerstandscapaciteit). Van dit vrij besteedbare deel (surplus) kan een gemeente maximaal 10% inzetten voor het dekken van structurele lasten. Met de voorwaarde dat de solvabiliteit groter of gelijk aan 20% is en blijft.
2	21/22	Zorg in natura Jeugd en WMO	Voor zowel de jeugdhulp als Wmo zijn de uitgaven gestegen, en wordt in de perspectiefnota extra budget gevraagd. Een uitleg hierover geeft u in onze technische vragen. Denkt u dat we in de perspectiefnota van 2028 weer extra moeten bijramen of is het ingezette beleid voldoende om dit te voorkomen? <u>Antwoord:</u> In de perspectiefnota is voor de Wmo vanaf 2027 reeds rekening gehouden met een verwachte volumegroei, gebaseerd op het landelijke Wmo-voorspelmodel. Voor Jeugd zijn de meest actuele inzichten ten aanzien van de volumeontwikkeling verwerkt. Tegelijkertijd wordt ingezet op het versterken van de sociale basis, preventie, vroegsignalering en een integrale samenwerking met partners binnen de Jeugd- en Wmo-keten. Deze inzet is erop gericht ondersteuningsvragen tijdig te signaleren en waar mogelijk zwaardere vormen van zorg en ondersteuning te voorkomen. Daarmee wordt beoogd de groei van de uitgaven binnen zowel Jeugd als Wmo te beheersen en af te vlakken. De effecten van deze beleidsmatige inzet manifesteren zich naar verwachting vooral op de langere termijn. Daarom kan, ondanks de ingezette beleidslijn, niet worden uitgesloten dat er in 2028 en aanvullende jaren aanvullende budgettaire bijstellingen noodzakelijk blijken. Daarnaast kunnen toekomstige besluiten van het Rijk ten aanzien van de financiering, bekostiging en eventuele hervormingen binnen het Jeugd- en Wmo-domein van invloed zijn op de financiële ontwikkeling en de daarmee samenhangende gemeentelijke opgaven.

3	33	Investeringsimpuls verkeersveiligheid E120	a. Is het college van mening dat het wenselijk is om, waar mogelijk en passend binnen de verkeerskundige functie van een weg, zoveel mogelijk, het aantal 50 km/u-wegen binnen de bebouwde kommen van de gemeente Land van Cuijk verder terug te dringen ten gunste van 30 km/u-zones? <u>Antwoord:</u> We volgen hierin onze Mobiliteitsvisie. Hierin staat de gewenste wegencategorisering, met mogelijke snelheidsverlagingen. Op basis van het afweegkader 30 km/h van het CROW is voor het uitvoeringsplan mobiliteit geïnventariseerd welke wegen in Land van Cuijk hiervoor in aanmerking komen. We gaan hiervoor verder onderzoeken of de snelheidsverlaging passend is, en welke maatregelen daarbij nodig zijn. b. Is het college daarbij voornemens actief gebruik te maken van beschikbare subsidieregelingen, zoals de Investeringsimpuls Verkeersveiligheid, en daarnaast reguliere gemeentelijke middelen in te zetten om dergelijke snelheidsverlagingen en bijbehorende verkeersveiligheidsmaatregelen te realiseren? <u>Antwoord:</u> Ja, we zijn goed op de hoogte van diverse subsidiemogelijkheden en, als het binnen de subsidievoorwaarden mogelijk is, vragen we deze aan. c. Kan het college daarbij specifiek ingaan op de situatie aan de Breestraat in Sint Anthonis, waar vanuit de dorpsraad al langere tijd zorgen worden geuit over de verkeersveiligheid en de ervaren snelheid van het verkeer? Op welke wijze is deze locatie beoordeeld in het kader van verkeersveiligheid, en ziet het college aanleiding om aanvullende maatregelen te onderzoeken nu een verzoek voor plaatsing van een flexflitser eerder is afgewezen? <u>Antwoord:</u> De Breestraat staat in het Uitvoeringsplan Mobiliteit 2024-2040. De maatregel betreft het onderzoeken van de snelheidsverlaging. Op basis van een integrale afweging is in het uitvoeringsplan de prioriteit van de projecten bepaald. Het onderzoek van de Breestraat staat hierin gepland na 2030.
---	----	--	--

Bestuurlijke vragen Liberaal LVC

Nr.	Blz.*	Onderdeel **	Vragen
1	3	1.1 Bestuurlijk voorwoord	In de stukken gewezen op schaarste in uitvoeringskracht, zowel binnen de gemeentelijke organisatie als bij externe partners. a. Zijn er ambities, projecten of beleidsvoornemens in de Perspectiefnota 2027 waarvan het college op dit moment al weet of verwacht dat de uitvoering onzeker is? <u>Antwoord:</u> Nee, het is op dit moment nog te vroeg om hier voor 2027 al concrete uitspraken over te doen. We gaan dit in het proces naar 2028 in beeld brengen. Vanzelfsprekend wordt u daarbij betrokken. b. Zo ja, kan het college aangeven welke dat zijn, hoe groot dat risico is en hoe de raad daar tijdig over wordt geïnformeerd? <u>Antwoord:</u> Zie antwoord 1a.
2	3	1.1 Bestuurlijk voorwoord	De perspectiefnota laat voor de jaren 2026 tot en met 2030 oplopende tekorten op de begroting zien. a. Hoe gaat het college de prioritering van bezuinigingen/ uitgaven aanpakken? <u>Antwoord:</u> In de raadsinformatiebrief ‘2026-RIB-118 Toelichting op begrotingsproces 2027’ wordt een toelichting geven op welke wijze dit vormt krijgt. - Het jaar 2027 biedt het college een sluitende begroting aan. - Het meerjarig perspectief vanaf 2028 structureel sluitend maken door gezamenlijk proces met de raad. Bij behandeling van de begroting 2027 leggen we u een procesvoorstel voor. b. En hoe wordt de gemeenteraad hierbij betrokken? Graag een uitgebreide toelichting van het college. <u>Antwoord:</u> Zie antwoord 2a.
3	3	1.1 Bestuurlijk voorwoord	a. Hoe gaat het college de komende periode sturen op de gemeenschappelijke regelingen? <u>Antwoord:</u> Het college stuurt op het scherp handelen in het behalen van de doelen van onze eigen organisatie in relatie tot de samenwerkingsverbanden om zo nog effectiever te kunnen deelnemen. We doen dit via de dagelijkse en algemene besturen van de GR-en, afgesproken lijn van zienswijzen bij de jaarstukken en de begroting. Onze zienswijzelijs is om alleen indexering op te nemen. Daarnaast zoeken wij actief de samenwerking met andere deelnemende gemeenten om gezamenlijk invloed uit te oefenen op de financiële ontwikkeling van gemeenschappelijke regelingen.

			b. Hoe zorgt het college er de komende periode voor dat de raad tijdig in positie wordt gebracht om zijn kaderstellende en controlerende rol bij gemeenschappelijke regelingen beter te kunnen vervullen? <u>Antwoord:</u> Bij gemeenschappelijke regelingen zijn de mogelijkheden om invloed uit te oefenen op kostenstijgingen beperkt. We toetsen op de uitvoering van de regelingen en doen dat op de formeel vastgestelde momenten, namelijk bij de jaarstukken en de begroting. Daar waar kostenstijgingen zich voordoen die hoger zijn dan we in Land van Cuijk besproken hebben, maken we gebruik van de mogelijkheid om een zienswijze op de voorgestelde begroting in te dienen.
--	--	--	--

Bestuurlijke vragen PRO

Nr.	Blz.*	Onderdeel **	Vragen
1	11	2. Openbare ruimte Reparaties wegens winterschades	Als gevolg van het recente zware winterweer is binnen de gemeente aanzienlijk meer schade ontstaan aan diverse asfaltwegen dan voorzien. a. Dit is voor zover wij kunnen zien, geen structureel potje. Ik kan me voorstellen dat er meer extreme weersomstandigheden te verwachten zijn de komende jaren (zomer of winter). Hoe denkt het college deze kostenposten in te passen? <u>Antwoord:</u> Het betreft hier geen structurele kosten die op voorhand in te schatten en te begroten zijn. Ook treden die niet ieder jaar op. Doet deze situatie zich opnieuw voor dan is het de vraag of het op te vangen is binnen

			regulier onderhoud of dat opnieuw bijstelling benodigd is. Het college kiest hiervoor om de begroting niet structureel onnodig te belasten. b. Heeft structureel niet de voorkeur boven incidenteel? <u>Antwoord:</u> Nee, want het is op voorhand niet in te schatten of er kosten gaan optreden en zo ja hoe hoog deze zijn. c. Hoe krijgt klimaatadaptatie een plaats binnen Land van Cuijk? <u>Antwoord:</u> In het vierde programma Klimaatbestendig Land van Cuijk is de inrichting van klimaatbestendige wegen niet meegenomen.
2	19	5. Sport en cultuur Renovatie voetbalvelden	De geplande renovaties van de voetbalvelden in 2026 vervallen door lopende privatiseringstrajecten, waarbij beheer en investeringen worden overgedragen aan de verenigingen. Dit leidt tot een incidenteel financieel voordeel voor de gemeente. Hoe verhoudt zich het incidentele voordeel tot structurele voordelen of lasten of de verwachtingen daaromtrent? <u>Antwoord:</u> Het voordeel is incidenteel, omdat een deel van het geplande krediet niet hoeft te worden ingezet. Door de lopende privatisering van de sportverenigingen in de voormalige gemeenten Cuijk en Sint Anthonis wordt beheer, onderhoud en vervangingsinvesteringen van de sportvelden overgedragen aan de verenigingen. Hierdoor hoeven deze renovaties niet langer door de gemeente te worden uitgevoerd. Voor deze verenigingen wordt geen structureel financieel voordeel of nadeel verwacht. De financiële gevolgen van de overdracht van beheer, onderhoud en investeringen worden opgevangen binnen het beschikbare privatiseringsbudget. Per saldo heeft dit daarom geen structureel effect op de gemeentelijke begroting. Zonder privatisering van de sportverenigingen in de voormalige gemeenten Cuijk en Sint Anthonis, zou de gemeente op termijn aanvullende middelen beschikbaar moeten stellen voor onderhoud, renovatie en vervanging van de sportvelden.
3	21	6. Sociaal domein Zorg in Natura Jeugd	De uitgaven stijgen omdat zowel het aantal jeugdigen dat specialistische jeugdhulp nodig heeft, als de zwaarte van de zorgvraag toeneemt. a. Kan het college dit toelichten? <u>Antwoord:</u> We constateren dat een toenemend aantal jeugdigen, ouders en verzorgers een beroep doet op ondersteuning vanuit de Jeugdwet. Deze ontwikkeling hangt samen met bredere maatschappelijke trends, waaronder een verslechterende mentale gezondheid van jeugdigen, wachtlijsten binnen de zorg

			en problematiek rondom (vecht)scheidingen. Daarnaast zien we dat de aard van de hulpvragen complexer wordt. De genoemde maatschappelijke ontwikkelingen leiden niet alleen tot een grotere vraag naar jeugdhulp, maar ook tot een toename van de zwaarte en complexiteit van de casuïstiek. Dit vraagt om meer specialistische ondersteuning en een intensievere inzet van zorg en begeleiding. b. Verwacht het college dat dit structureel is (voor zowel het aantal jeugdigen als de mate van ondersteuning die er nu plaatsvindt)? <u>Antwoord:</u> Deze ontwikkelingen zijn niet nieuw, maar doen zich al meerdere jaren voor. Om hierop te anticiperen zijn in de beleidsnota Kansrijk Opgroeien diverse maatregelen en interventies opgenomen die gericht zijn op het bevorderen van kansengelijkheid, het laagdrempelig toegankelijk maken van ondersteuning door middel van vroegsignalering en het versterken van preventie. Met deze aanpak beogen wij problemen in een vroeg stadium te onderkennen en waar mogelijk te voorkomen dat deze escaleren tot zwaardere ondersteuningsvragen. De verwachting is dat deze maatregelen op termijn zullen bijdragen aan een afname van zowel het aantal als de zwaarte van de hulpvragen, waardoor de groei van de uitgaven binnen het sociaal domein kan worden afgevlakt. Tegelijkertijd erkennen wij dat dergelijke maatschappelijke en preventieve interventies een langere doorlooptijd kennen, waardoor de effecten pas op de middellange tot lange termijn volledig zichtbaar zullen worden.
4	22	6. Sociaal domein Zorg in Natura WMO	De uitgaven binnen diverse Wmo-voorzieningen nemen toe als gevolg van volumegroei: een groeiend aantal inwoners doet een beroep op ondersteuning, wat leidt tot structureel hogere Kosten. a. Kan het college dit toelichten? <u>Antwoord:</u> De volumegroei is deels het gevolg van de dubbele vergrijzing. Daarnaast dragen landelijke en maatschappelijke ontwikkelingen bij aan de stijgende vraag naar Wmo-ondersteuning. Zo blijven inwoners langer zelfstandig thuis wonen, neemt de complexiteit van ondersteuningsvragen toe en is er minder mantelzorg beschikbaar door onder andere de groei van het aantal eenpersoonshuishoudens en kleinere gezinnen. Naast de stijging van het aantal inwoners dat gebruik maakt van een Wmo-voorziening, stijgen ook de gemiddelde kosten per persoon. Ook door de afschaffing van de inkomensafhankelijke eigen bijdrage is er de afgelopen jaren een aanzuigende werking geweest binnen de Wmo, die momenteel nog steeds doorwerkt in het aantal aanvragen. b. Verwacht het college dat dit structureel is (voor zowel het aantal jeugdigen als de mate van ondersteuning die er nu plaatsvindt)? <u>Antwoord:</u>

			De verwachting is dat de volumegroei verder doorzet. Dit is te volgen via de halfjaarlijkse nieuwsbrief Sociaal Domein.
--	--	--	---

Bestuurlijke vragen FVD

Nr.	Blz.*	Onderdeel **	Vragen
1	3-4	Voorwoord / Financieel perspectief	a. Welke structurele uitgaven worden momenteel geheel of gedeeltelijk gedekt vanuit incidentele middelen of reserves? <u>Antwoord:</u> Er worden geen structurele uitgaven gedekt door incidentele middelen of reserves, met uitzondering van de afschrijvingsreserve. b. Welke uitgangspunten hanteert het college bij de afweging tussen het aanspreken van reserves en het terugbrengen of faseren van beleidsambities? <u>Antwoord:</u> Het inzetten van reserves is geen (structurele) oplossing voor het dichten van structurele tekorten. Dit betekent dat de oplossing alleen kan worden gezocht in beleidsambities. c. Welke minimale reservepositie acht het college noodzakelijk om financiële tegenvallers op te vangen? <u>Antwoord:</u> In de nota reserves en voorzieningen 2023 is door de gemeenteraad het volgende vastgesteld: de minimumnorm van de algemene reserve is de omvang van de benodigde weerstandscapaciteit uit de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de P&C-producten. Het gewenste beleid is dat het weerstandsratio (algemene reserve/berekend risico) minimaal 1,5 is en daardoor ruim voldoende is conform de waarderingstabel score weerstandsvermogen. d. Welke financiële risico's ziet het college voor de periode 2027-2030 die mogelijk aanvullende aanspraken op reserves noodzakelijk maken? <u>Antwoord:</u> De laatst geïnventariseerde risico's zijn opgenomen in paragraaf 2 weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Jaarstukken 2025. Bij de Begroting 2027 worden deze opnieuw geïnventariseerd.

2	20/22	Sociaal Domein	a. Welke ontwikkelingen zijn volgens het college de belangrijkste oorzaken van de stijgende kosten binnen Wmo, beschermd wonen en jeugdzorg? <u>Antwoord:</u> Deze ontwikkeling wordt in belangrijke mate veroorzaakt door bredere maatschappelijke trends. Voor de Wmo betreft dit met name de vergrijzing, het stimuleren van inwoners om langer thuis te blijven wonen en de effecten van het abonnementstarief, dat heeft geleid tot een toegenomen beroep op ondersteuning en voorzieningen. Binnen de Jeugdwet zien we een groeiende ondersteuningsvraag als gevolg van een verslechterende mentale gezondheid onder jeugdigen en de impact van complexe gezinssituaties, waaronder (vecht)scheidingen. Deze maatschappelijke ontwikkelingen zorgen niet alleen voor een stijging van het aantal hulpvragen, maar dragen ook bij aan een toenemende complexiteit van de ondersteuningsbehoefte. b. Welke concrete maatregelen worden genomen om deze kosten structureel beheersbaar te houden? <u>Antwoord:</u> Voor zowel de Wmo als Jeugd wordt ingezet op het versterken van de sociale basisinfrastructuur, preventie en vroegsignalering. Deze maatregelen en interventies zijn opgenomen in de beleidsnota Kansrijk Opgroeien en het transformatieplan IZA Mooimaasvallei. Ook binnen het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) staan diverse aanpakken omschreven (valpreventie, kansrijke start, ketenaanpak obesitas en overgewicht etc.) gericht op preventie en vroegsignalering. c. Welke financiële risico's verwacht het college voor de komende jaren binnen het sociaal domein? <u>Antwoord:</u> De financiële risico's zitten vooral in een aanhoudende stijging van het volume en de complexiteit van de casuïstiek op zowel Wmo als Jeugd, wat leidt tot hogere uitgaven. d. Welke mogelijkheden ziet het college om de raad periodiek beter inzicht te geven in de ontwikkeling van deze kosten? <u>Antwoord:</u> Wij houden uw raad via de nieuwsbrief Sociaal Domein op de hoogte van de belangrijkste ontwikkelingen binnen het sociaal domein. In de reguliere planning- en controlcyclus informeren wij u vervolgens over de financiële vertaling hiervan en de gevolgen voor de uitgavenontwikkeling.
---	-------	----------------	---

3	20 - 22	Sociaal domein	a. Welke gevolgen verwacht het college van de opvang van asielzoekers, statushouders en alleenstaande minderjarige vreemdelingen voor onderwijs, jeugdzorg, welzijnswerk, maatschappelijke ondersteuning en huisvesting? <u>Antwoord:</u> Wat betreft de opgave voor opvangplekken voor asielzoekers en alleenstaande minderjarige vreemdelingen voldoet onze gemeente met het azc Grave ruimschoots aan haar verplichtingen in het kader van de Spreidingswet. Het COA is grotendeels verantwoordelijk voor de kosten in kader van de opvang van deze mensen. Uitzondering daarop is de jeugdzorg, waarbij een woonplaatsbeginsel geldt. Dit is ook nu al zo. De ontwikkeling van kosten op dat thema hangt af van eventuele problematiek bij kinderen/jongeren in de opvang. Wat betreft onderwijs is de gemeente verantwoordelijk voor de onderwijshuisvesting. Met de verlenging van de bestuursovereenkomst azc Grave is met het COA afgesproken dat het COA de kosten voor de renovatie van het schoolgebouw voor de Internationale Schakelklas op zich neemt. Dit betekent voor de gemeente een besparing van circa € 7,5 miljoen. Wel maakt de gemeente kosten voor de inzet van sfeerkeepers, die zij voor 50% bekostigd. Voor de huisvesting van statushouders geldt een taakstelling. Op het moment dat statushouders gehuisvest worden, hebben zij op basis van hun verblijfsstatus dezelfde rechten en plichten als andere inwoners in onze gemeente. De taakstelling is afgelopen jaren redelijk gelijk gebleven, wel hebben we te maken met een achterstand op deze opgave. Op dit moment wordt gekeken welke mogelijkheden er zijn om deze achterstand in te lopen. Consequenties van een mogelijke versnelling op de verschillende benoemde onderwerpen worden hierbij meegenomen. Na huisvesting krijgen statushouders in het kader van en gefinancierd vanuit de Wet Inburgering 2021 maatschappelijke begeleiding vanuit Sociom. Na afloop van deze maatschappelijke begeleiding kunnen zij, wanneer nodig, aanspraak maken op reguliere ondersteuning. b. Welke financiële effecten verwacht het college hiervan voor de komende jaren? <u>Antwoord:</u> Dit is grotendeels reeds opgenomen in de huidige financiële ramingen. De benodigde financiële middelen voor extra kosten van het leerlingenvervoer naar de ISK zijn nog niet beschikbaar gesteld. Deze worden bij de begrotingbehandeling van de Begroting 2027 ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad. Hierover bent u middels raadsinformatie RIS 2026-RIB-123 geïnformeerd. c. Welke kosten worden volledig gecompenseerd door het Rijk en welke kosten komen uiteindelijk voor rekening van de gemeente?
---	---------	----------------	--

			<u>Antwoord:</u> Zoals bij onderdeel a is aangegeven, ligt de verantwoordelijkheid voor een aanzienlijk deel van de opvang en begeleiding bij het COA, waardoor deze activiteiten niet leiden tot directe gemeentelijke kosten. De kosten voor onderwijshuisvesting komen, conform de afspraak, ook voor rekening van het COA. Voor de opvang/huisvesting van asielzoekers, statushouders en alleenstaande minderjarige vreemdelingen ontvangen we als gemeente diverse middelen: vanuit het Rijk ontvangt de gemeente een jaarlijkse bijdrage o.b.v. het Faciliteitenbesluit, een jaarlijkse tegemoetkoming voor aanvullende personele lasten en een vergoeding in de Algemene Uitkering van het gemeentefonds voor de ingeschreven bewoners in de Basisregistratie Persoonsgegevens (BRP). Daarnaast ontvangen we voor de organisatie en financiering van jeugdhulp, inclusief de jeugd-ggz, aan kinderen in een azc een decentralisatie-uitkering en een jaarlijkse decentralisatie -uitkering voor overlastgevende asielzoekers. Vanuit de Wet Inburgering 2021 ontvangen we een Specifieke uitkering (SPUK) voor inburgeringsplichtige statushouders, van waaruit de inburgeringsactiviteiten worden bekostigd. Voor de extra plekken die we realiseren bovenop de opgave vanuit de Spreidingswet ontvangen we een extra bijdrage. Op het moment dat statushouders gehuisvest zijn loopt bekostiging van reguliere zorg/ondersteuning etc. via de reguliere middelen. Voor de kosten waarvoor de gemeente wel verantwoordelijk is, is bovendien geen volledige uitsplitsing naar doelgroep beschikbaar. Voor verschillende voorzieningen en ondersteuningsvormen, waaronder jeugdhulp, vindt geen afzonderlijke registratie plaats van kosten die specifiek betrekking hebben op asielzoekers, statushouders of alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV's). Hierdoor is een nauwkeurige toerekening van deze kosten aan de betreffende doelgroepen niet mogelijk. d. Hoe wordt de raad hierover periodiek geïnformeerd? <u>Antwoord:</u> Op relevante thema's zal de raad bij ontwikkelingen geïnformeerd worden via de reguliere kanalen.
4	20-22	Sociaal domein	a. Kan het college toelichten welke kosten voor opvang van Oekraïense ontheemden volledig worden gecompenseerd door het Rijk en welke kosten uiteindelijk voor rekening van de gemeente blijven? <u>Antwoord:</u> Het Rijk verstrekt aan gemeenten een specifieke uitkering voor de opvang van Oekraïense ontheemden op grond van de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO). Deze vergoeding is bedoeld om de kosten van gemeentelijke opvanglocaties, exploitatie, beheer, personeel en overige direct aan de opvang gerelateerde uitgaven te dekken.

		Kosten die binnen de door het Rijk vastgestelde normvergoedingen en subsidieregelingen vallen, worden in beginsel door het Rijk gecompenseerd. Het gaat daarbij onder meer om kosten voor huisvesting, facilitaire voorzieningen, begeleiding, gemeentelijke uitvoeringskosten en leefgeldverstrekking voor zover deze regelingen van toepassing zijn. Niet alle kosten worden echter automatisch of volledig vergoed. Eventuele meerkosten die uitstijgen boven de rijksvergoedingen, kosten die niet onder de geldende regelingen vallen, incidentele investeringen die niet voor vergoeding in aanmerking komen of financiële risico's als gevolg van gewijzigde regelgeving, kunnen uiteindelijk voor rekening van de gemeente komen. Hierbij moet gedacht worden aan kosten die boven de ontvangen transitievergoeding uitstijgen bij bijvoorbeeld de realisatie of het groot onderhoud van het vastgoed. Kosten voor indirecte ambtelijke inzet, zoals strategisch beleid, juridisch advies en inkoop, die de vergoeding binnen het normbedrag overschrijden, komen eveneens voor rekening van de gemeente. Daarnaast kan sprake zijn van tijdelijke voorfinanciering door de gemeente totdat rijksvergoedingen zijn vastgesteld en uitbetaald. Tot op heden is de opvang van Oekraïense ontheemden binnen de budgettaire kaders van de door het Rijk beschikbaar gestelde vergoedingen uitgevoerd. Op basis van de huidige inzichten zijn de gemaakte kosten gedekt uit de ontvangen rijksmiddelen en is er geen aanleiding om aanvullende gemeentelijke middelen in te zetten. Het college monitort de inkomsten en uitgaven rond de opvang van Oekraïense ontheemden voortdurend. Als blijkt dat bepaalde kosten in de toekomst niet of slechts gedeeltelijk door het Rijk worden gecompenseerd, worden deze inzichtelijk gemaakt in de reguliere planning- en controlcyclus en aan de raad gerapporteerd. b. Hoe verhouden eventuele overschotten of tekorten uit voorgaande jaren zich tot de huidige financiële positie van de gemeente? <u>Antwoord:</u> Eventuele overschotten of tekorten uit voorgaande jaren met betrekking tot de opvang van Oekraïense ontheemden hebben geen effect op de huidige financiële positie van de gemeente. Deze overschotten worden namelijk geormerkt en gereserveerd voor het doel waarvoor de middelen door het Rijk beschikbaar zijn gesteld, te weten de opvang van Oekraïense ontheemden. Voor het overschot uit 2025 en voorgaande jaren wordt met de resultaatbestemming 2025 voorgesteld dit te oormerken, waardoor sinds de start van de opvang in totaal € 4,3 miljoen beschikbaar komt voor opvanglocaties vanaf 2026 en volgende jaren. Deze middelen dienen als buffer voor de financiële risico's die ontstaan door de onduidelijkheid over toekomstige Rijksvergoedingen na afloop van de RTB-regeling.
--	--	---

			De geoormerkte middelen blijven daarmee beschikbaar voor toekomstige uitgaven die samenhangen met de opvang en worden niet ingezet ter dekking van andere gemeentelijke taken of financiële opgaven. Op deze wijze blijft de financiering van de opvang gescheiden van de reguliere gemeentelijke exploitatie en hebben eventuele positieve of negatieve resultaten uit voorgaande jaren geen directe invloed op de algemene financiële positie van de gemeente. c. Is het juist dat nog circa € 5 miljoen uit eerdere jaren beschikbaar is en hoe wordt dit bedrag financieel verwerkt? <u>Antwoord:</u> Dit is niet juist. Zoals toegelicht bij de beantwoording van vraag 4b bedraagt het werkelijke totale resultaat € 4,3 miljoen in plaats van € 5 miljoen. In de Jaarrekening 2025 wordt voorgesteld dit bedrag middels de resultaatbestemming te oormerken en te verwerken als reserve voor de exploitatie van opvanglocaties vanaf 2026. d. Welke risico's ontstaan wanneer Rijksvergoedingen worden afgebouwd terwijl opvanglocaties langer nodig blijven? <u>Antwoord:</u> Wanneer Rijksvergoedingen worden afgebouwd terwijl opvanglocaties langer in gebruik moeten blijven, ontstaat het risico dat de kosten van opvang niet langer volledig worden gedekt door de beschikbare rijksmiddelen. In dat geval kan de gemeente geconfronteerd worden met hogere eigen bijdragen voor de exploitatie van opvanglocaties, beheer, begeleiding en overige aan de opvang gerelateerde kosten. Het langer openhouden van locaties valt samen met de overgang naar het nieuwe, uniforme bekostigingsstelsel per 1 juli 2026, wat extra financiële onzekerheid met zich meebrengt. Hoewel deze doelgroep flexibele regeling vanaf 2027 meer zekerheid biedt door over te stappen van dagtarieven naar de vergoeding van daadwerkelijk gemaakte kosten, blijft het risico bestaan dat indirecte uitvoeringskosten en doorlopende contractverplichtingen de vaste Rijksbudgetten overstijgen. Dit onderstreept de noodzaak van de in vraag 4b genoemde financiële buffer van € 4,3 miljoen om eventuele tekorten tijdens deze transitie op te vangen.
5	28-29	Overhead	a. Hoe beoordeelt het college de huidige afhankelijkheid van externe inhuur? <u>Antwoord:</u> Wij beoordelen de afhankelijkheid als minder dan gemiddeld. Benchmarks van vergelijkbare gemeenten wijzen uit dat het Land van Cuijk met 18,1% onder het gemiddelde zit (20,2%). De afhankelijkheid van externe inhuur is (mede) afhankelijk van ambities binnen onze organisatie. Er is een structureel tekort aan personeel/expertise waardoor bij gelijkblijvende ambities er een beroep moet worden gedaan op externe inhuur.

			b. Welke functies of beleidsterreinen zijn het meest afhankelijk van externe capaciteit? <u>Antwoord:</u> Het niet kunnen invullen van vacatures raakt de gehele ambtelijke organisatie. Dit vraagt dan om herprioritering of andere creatieve mogelijkheden (zoals inhuur). Omdat het niet invullen van vacatures de gehele ambtelijke organisatie raakt, betreft dit zowel reguliere werkzaamheden als het uitvoeren van projecten. c. Welke doelstellingen heeft het college voor het verminderen van externe inhuur? <u>Antwoord:</u> De ambtelijke organisatie heeft beleid en rapportages als het gaat om inhuur. Daarnaast vindt er maandelijks Strategische-Personeels-Planningsoverleg plaats tussen leidinggevend, financiën en HR om te sturen op de inzet van medewerkers (in de breedste zin van het woord). Naast het opvolgen van de wet rondom schijnzelfstandigheid is het tevens van eigen belang dat de organisatie vermindering van inzet van externen nastreeft. d. Welke resultaten verwacht het college hiervan financieel en organisatorisch? <u>Antwoord:</u> Wanneer er een zorgvuldige balans is tussen de politieke ambities en in te zetten medewerkers, zullen resultaten op het gebied van financiën en organisatie niet verrassend zijn. Het streven van de ambtelijke organisatie is om binnen de vooraf gestelde budgetten te blijven (en dat geldt uiteraard ook voor externe inhuur) en hiermee de politieke agenda evenals de ambtelijke ambities tot uitvoer te brengen. Dit in lijn met de beantwoording bij vraag 5a.
6	25-26	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	a. Hoe kijkt het college naar gemeenten zoals Eindhoven die onderzoeken of tijdelijke uitzonderingen op gasloos bouwen wenselijk zijn? <u>Antwoord:</u> Wij erkennen dat de combinatie van aanhoudende netcongestie en vertraging in de woningbouw een urgent maatschappelijk probleem vormt. Deze situatie raakt directe publieke belangen, zoals (betaalbaar) wonen, de voortgang van de energietransitie (zoals aardgasvrije gebouwde omgeving) en de sociaaleconomische ontwikkeling van Land van Cuijk. Gelet op de omvang en urgentie kan in specifieke gevallen sprake zijn van een zwaarwegende reden van algemeen belang in de zin van artikel 3.40, derde lid, onderdeel a van de Energiewet. Tegelijkertijd is netcongestie een structureel probleem dat om integrale oplossingen vraagt. Toepassing van deze uitzonderingsgrond beperkt zich daarmee tot zorgvuldig afgewogen, specifieke situaties en biedt geen generieke oplossing, terwijl dat wel nodig is, aangezien we vooral toe willen werken naar structurele en integrale oplossingen.

			b. Is het college bereid te onderzoeken of dergelijke mogelijkheden ook binnen Land van Cuijk kunnen bijdragen aan versnelling van woningbouwprojecten? <u>Antwoord:</u> Wij staan in de basis open voor alle mogelijkheden om woningbouw mogelijk te blijven maken. Het vertrekpunt hierbij is een aardgasloze eindsituatie. Ontwerpkeuzes die leiden tot nieuw individueel aardgasverbruik sluiten wij dan ook uit. Een gasaansluiting vervangt de elektriciteitsaansluiting niet: woningen hebben elektriciteit nodig voor installaties en gebruik. Deze uitzonderingsregel versnelt woningbouw dus niet bij netcongestie. Daarnaast vraagt uitbreiding van het gasnet inzet van schaarse uitvoerings- en investeringscapaciteit van de netbeheerder, waardoor minder capaciteit beschikbaar is voor de benodigde netverzwaring en structurele oplossingen voor netcongestie. c. Welke kansen en risico's ziet het college hierbij voor betaalbaarheid, leveringszekerheid en doorstroming op de woningmarkt? <u>Antwoord:</u> Netcongestie kan wel degelijk een vertragende factor gaan vormen bij de bouw van nieuwe woningen. Tegelijkertijd zijn er meer omstandigheden die van invloed zijn op de betaalbaarheid en de doorstroming op de woningmarkt. Dan hebben we over zaken als spuitzonering, gebrek aan 'handjes', bouwkosten en procedures. d. Welke belemmeringen ziet het college momenteel door netcongestie voor de gemeentelijke woningbouwambities? <u>Antwoord:</u> Het is op dit moment nog onduidelijk of en welke concrete gevolgen er zijn voor de ontwikkelingen rondom woningbouw(projecten). Op dit moment wordt gewerkt om dit in kaart te brengen en ook te kijken hoe we als gemeente projecten willen prioriteren wanneer er sprake is van schaarste. Het is een relatief nieuw verschijnsel omdat het verkrijgen van een aansluiting voor elektra in het verleden geen probleem was, maar nu keuzes vraagt.
7	3-4	Voorwoord / Financieel perspectief	a. Welke drie financiële risico's beschouwt het college momenteel als de grootste bedreiging voor de meerjarenbegroting? <u>Antwoord:</u> In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in de Jaarstukken 2025 staan de grootste financiële risico's van de gemeente Land van Cuijk. b. Welke maatregelen zijn voorbereid indien deze risico's zich daadwerkelijk voordoen? <u>Antwoord:</u>

			Per risico zetten wij in op beheersmaatregelen om het risico zoveel mogelijk te beperken. Er is ruimte in de algemene reserve (meer dan 1,5 maal de geïnventariseerde risico's) om deze risico's op te vangen, als deze zich voordoen. c. Welke beleidsvelden zijn volgens het college het meest kwetsbaar bij toekomstige bezuinigingsrondes? <u>Antwoord:</u> Wij kunnen hier op voorhand geen uitspraken over doen. d. In hoeverre acht het college de huidige financiële positie voldoende robuust om economische tegenwind op te vangen zonder lastenverzwaring voor inwoners en ondernemers? <u>Antwoord:</u> Wij gaan dit proces gezamenlijk met u doorlopen. Zie hiervoor raadsinformatiebrief '2026-RIB-118 Toelichting op begrotingsproces 2027'.
8	23-24	Milieu	a. Hoe beoordeelt het college de betaalbaarheid van de energietransitie voor inwoners van Land van Cuijk? <u>Antwoord:</u> Zie ook antwoord 8b. Daarin wordt ingegaan op de doelgroep met lage of midden inkomens. Ook voor de inwoners uit de hogere inkomens zijn energiecoaches, subsidies en leningen beschikbaar. Over het algemeen kunnen de inwoners uit de hogere inkomensgroep de energietransitie, zeker met behulp van subsidies, betalen. b. Welke financiële gevolgen verwacht het college voor huishoudens met een lager of middeninkomen? <u>Antwoord:</u> Voor huishoudens met een lager of middeninkomen kan de betaalbaarheid, door kosten die mogelijk gemaakt moeten worden voor de energietransitie, onder druk komen te staan. Dit heeft te maken met het feit dat het gaat om een doelgroep die minder kan investeren in verduurzaming en relatief meer van hun inkomen kwijt zijn aan energie. Als gemeente zetten we daarom – al enkele jaren - volop in op energiearmoede met een proactieve aanpak om de energiekosten zo laag mogelijk te krijgen/houden. We bieden praktische hulp en begeleiding aan inwoners die moeite hebben om hun energiekosten te verlagen. Dit doen we o.a. door de inzet van energie-aanpakkers en energiekussers bij de doelgroep huurders. Daarnaast maken we prestatieafspraken met de woningcorporaties om huurwoningen met een slechter energielabel zo snel mogelijk verduurzaamd te krijgen. Voor de doelgroep energiearme huiseigenaren van slecht geïsoleerde woningen is er een isolatie-aanpak inclusief subsidie en begeleiding, zodat huiseigenaren die stap ook daadwerkelijk kunnen zetten als ze dat zelf willen. Ook zijn er gemeentelijke en landelijke financieringsmogelijkheden voor de doelgroep

			huiseigenaren met een inkomen tot 200% van het sociaal minimum om de woning te verduurzamen tegen een hele lage of zelf 0% rente. Denk hierbij aan de verduurzamingslening, verzilverlening en warmtefondslening. Met de gratis inzet van financiële adviseurs kan de beste financieringsvorm gevonden worden voor deze doelgroep. Met deze maatregelen proberen we de energietransitie en de energierekeningen betaalbaar te houden voor alle inkomensgroepen. c. Welke risico's ziet het college wanneer netcongestie langer aanhoudt dan momenteel voorzien? <u>Antwoord:</u> Door netcongestie kunnen ontwikkelingen, zoals nieuwbouw van woningen of uitbreiding van bedrijven en bedrijventerreinen, vertragen. Tegelijkertijd biedt het ook kansen om ontwikkelingen mogelijk te maken door opslag van energie, aanleg energiehubs, netbewust bouwen en andere innovatie. d. Hoe wordt voorkomen dat gemeentelijke ambities sneller groeien dan de beschikbare energie-infrastructuur? <u>Antwoord:</u> Zie ook antwoord 8c. Door innovatief naar ontwikkelingen, hun energiebehoefte en de (on)mogelijkheden op het elektriciteitsnetwerk te kijken en daarmee onderzoeken hoe de ambitie ingevuld kan worden.
9	25-26	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	a. Wat is de huidige gemiddelde doorlooptijd van vergunningaanvragen binnen de agrarische sector? <u>Antwoord:</u> Een gemiddelde doorlooptijd specifiek voor agrarische vergunningaanvragen is niet beschikbaar. De gemiddelde doorlooptijd van alle afgeronde vergunningaanvragen bedraagt momenteel 14 weken. Dit betreft zowel eenvoudige als complexe aanvragen. b. Hoe groot is de huidige achterstand in vergunningverlening en handhaving binnen dit beleidsveld? <u>Antwoord:</u> Op dit moment kunnen 76 zaken niet worden afgerond vanwege Rijksregels over natuur en stikstof. De zaken liggen stil bij de ODBN totdat er nieuwe Rijksregelgeving is. Wat handhaving betreft; de raad stelt jaarlijks een handhavingsuitvoeringsprogramma vast waarin de prioriteiten worden bepaald. c. Welke maatregelen neemt het college om deze achterstanden terug te dringen? <u>Antwoord:</u> Het college is bij dit onderwerp geen bevoegd gezag. Dat is het Rijk en de provincie Noord-Brabant. Wel werkt het college eraan om lokale regels waar mogelijk eenvoudiger te maken. Dit is een proces dat tijd vraagt. d. Welke economische en maatschappelijke gevolgen verwacht het college wanneer deze achterstanden aanhouden? <u>Antwoord:</u>

			Als het stilleggen van de procedure aanhoudt dan wordt de agrarische sector langer beperkt in de ontwikkelmogelijkheden. Dit beïnvloedt ook het leefmilieu van omwonenden, omdat er geen vernieuwing en verbetering in het leefmilieu kan plaatsvinden.
10	25-26	Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	a. Welke kosten zijn sinds de gemeentelijke herindeling gemaakt voor de totstandkoming van de Omgevingsvisie en bijbehorende onderzoeken? <u>Antwoord:</u> € 421.185,-. Naast de wettelijk verplichte Omgevingsvisie en bijbehorende Milieu-effectrapportage, vallen hieronder ook de kosten van alle (participatie)bijeenkomsten, advertentiekosten en adviezen van derden (zoals bijv. de MER-Commissie). b. Welke aanvullende kosten worden de komende jaren nog verwacht voor verdere uitwerking en uitvoering? <u>Antwoord:</u> Op voorhand kan hierover nog geen uitsluitel worden gegeven. De Omgevingsvisie dient immers nog te worden vastgesteld. De intentie is wel om met name de uitwerking van de gebiedskompassen tot uitvoering te brengen in overleg met partners en inwoners. Daarbij blijven we rekening houden met de sectorale visies en bijbehorende uitvoeringsprogramma's die de afgelopen jaren door onze gemeente zijn vastgesteld; deze blijven gelden als de bouwstenen voor de Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie vormt de ruimtelijke paraplu boven de vastgestelde ambities en opgaven. c. Welke concrete resultaten zijn inmiddels gerealiseerd op basis van de Omgevingsvisie? <u>Antwoord:</u> De Omgevingsvisie moet nog worden vastgesteld. d. Hoe beoordeelt het college de verhouding tussen de gemaakte kosten en de daadwerkelijk behaalde resultaten tot nu toe? <u>Antwoord:</u> Omdat de Omgevingsvisie nog moet worden vastgesteld is geen sprake van al daadwerkelijk behaalde resultaten.
11	23-24	Milieu	a. Welke bedragen zijn sinds de start van de RES NOB beschikbaar gekomen voor natuurontwikkeling binnen Land van Cuijk? <u>Antwoord:</u> Geen, er is vanuit de RES echter wel € 800.000,- beschikbaar voor natuurcompensatie bij zonneparken. Onze gemeente is nog in gesprek daarover, maar er is nog geen besluit genomen. Het gaat om compensatie bovenop de kwalitatieve verplichtingen die sowieso gelden. Alle bedragen voor natuurontwikkeling lopen niet via de RES-NOB.

			b. Welke projecten zijn daadwerkelijk gerealiseerd en welke resultaten zijn daarbij bereikt? <u>Antwoord:</u> We zijn sinds november 2024 gestart met de uitvoering van de natuurvisie. De eerste resultaten zijn aanleg van een groene kernrandzone bij Wanroij aan de Hapseweg. Verder zijn we druk met de uitvoering van natte ecologische verbindingzones (EVZ) in het project met het Waterschap aan de Lage Raam-Halse beek. In totaal zijn we met afgerond 100 hectare bezig in de planfase tot en met uitvoering, en daarbovenop nog afgerond 60 hectare in de verkennende fase. c. Kan het college inzicht geven in de besteding van deze middelen per project of programma? <u>Antwoord:</u> Ja, tijdens de behandeling van de natuurvisie in april 2024 is met de raad afgesproken dat de (financiële) stand van zaken zoveel mogelijk via de reguliere management rapportages verloopt en dat de inhoudelijke voortgang ook jaarlijks aan de gemeenteraad wordt teruggekoppeld via een raadsinformatiebrief. d. Hoe wordt gemonitord of deze investeringen daadwerkelijk bijdragen aan de beoogde natuurdoelen? <u>Antwoord:</u> Om in beeld te krijgen of de investeringen bijdragen aan de doelen van de Natuurvisie vindt monitoring van de biodiversiteit plaats. Dit meerjarig onderzoek (tot en met 2030) wordt uitgevoerd door de Wageningen Universiteit. De eerste resultaten laten nog geen meetbare toename van biodiversiteit voor bermen zien, maar wel voor akkers en graslanden waarop natuurvriendelijk beheer wordt uitgevoerd dat door de gemeente wordt gefaciliteerd. Het is echter nog te vroeg om van een trend te spreken
12	28-29	Overhead / Bestuur, dienstverlening en veiligheid	a. Hoeveel Bibob-onderzoeken zijn momenteel in behandeling en wat is de gemiddelde doorlooptijd? <u>Antwoord:</u> Momenteel zijn er 20 Bibob-onderzoeken in behandeling. Gemiddeld worden er 75 Bibob-onderzoeken per jaar behandeld. Voor wat betreft de gemiddelde doorlooptijd is er geen eenduidige uitspraak over te doen. Het eigen onderzoek in het kader van Bibob duurt gemiddeld 16 uur. Dit eigen onderzoek kan echter pas plaatsvinden wanneer de stukken compleet zijn. Hoeveel tijd hier over heen gaat is sterk afhankelijk van de wijze waarop aanvragers de benodigde stukken aanleveren alsmede de termijn binnen welke deze stukken worden aangeleverd. Hiernaast speelt de complexiteit van de aanvraag een rol alsook doorlooptijd van onze advies uitvragen bij onze partners. De gemeente hanteert een termijn van twee weken binnen welke de aanvraag compleet dient te zijn. Daarna kan de aanvraag buiten behandeling gesteld worden en kan er een nieuwe aanvraag gedaan worden en gaan de termijnen weer lopen. Indien we een advies uitvraag bij het

			Landelijk Bureau Bibob (LBB) doen heeft het Bureau een (wettelijke) termijn van twaalf weken om een advies uit te brengen. De laatste tijd haalt het LBB deze termijn niet vanwege capaciteitstekort. b. In welke mate spelen capaciteitsproblemen een rol bij de afhandeling van deze onderzoeken? <u>Antwoord:</u> Onlangs zijn beide vacatures voor Bibob-coördinator permanent ingevuld. Zij hebben een achterstand in te halen op de bestaande Bibob-onderzoeken, maar zijn hierbij ook afhankelijk van externe factoren (aanvragers en het Landelijk Bureau Bibob). Het Landelijk Bureau Bibob haalt momenteel door capaciteitstekort hun termijn van twaalf weken niet. Hiernaast zou op basis van het vigerende Bibob-beleid op meer vergunningsaanvragen een Bibob-onderzoek moeten plaatsvinden. Dit is op basis van de huidige capaciteit niet haalbaar. c. Welke maatregelen neemt het college om onnodige vertragingen voor ondernemers te voorkomen? <u>Antwoord:</u> De Bibob-coördinatoren doen zoveel mogelijk intakes met aanvragers om er voor te zorgen dat de benodigde stukken op tijd en compleet binnenkomen. Ook zijn de Bibob-coördinatoren per e-mail en telefonisch bereikbaar voor vragen. De ervaring leert echter dat ondanks deze maatregelen de benodigde stukken over het algemeen niet compleet of binnen de gestelde termijn worden aangeleverd. Om het vergunningsproces niet verder te frustreren, is besloten om een zogenaamde QuickScan op vergunningsaanvragen uit te voeren. De vergunningsaanvragen die op basis van deze QuickScan geen aanleiding geven voor nader onderzoek, kunnen daarmee direct verder in behandeling worden genomen. Momenteel wordt het Bibob-beleid geactualiseerd en in lijn gebracht met de omliggende gemeenten. d. Achten het college de huidige capaciteit voldoende om zowel integriteitscontroles als tijdige vergunningverlening te waarborgen? <u>Antwoord:</u> Ja, het college acht de huidige capaciteit voldoende met de genomen maatregelen. Bij het actualiseren van het beleid op Bibob wordt rekening gehouden met de beschikbare capaciteit van Bibob-coördinatoren.
13	6	Rioolheffing	a. Welke beleidsmatige en financiële keuzes liggen ten grondslag aan de overgang naar een Water- en Rioleringsprogramma? <u>Antwoord:</u> Na het van kracht worden van de Omgevingswet in 2024 is het verbreed gemeentelijk rioleringsplan (VGRP) niet langer verplicht. De bijbehorende onderdelen moeten worden geborgd in de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsprogramma's. Hoewel de verplichting is vervallen, is ervoor gekozen een water- en rioleringsprogramma (WRP) op te stellen. Het eerste WRP is in 2024 vastgesteld en loopt

		tot eind dit jaar. Het WRP zorgt voor samenhang tussen stedelijk waterbeheer, watertaken in landelijk gebied en andere fysieke opgaven zoals infrastructuur, ruimtelijke ontwikkeling, energietransitie en klimaatadaptatie. Het bevat de beleidsmatige kaders, een uitvoeringsprogramma en een kostendeckingsplan en vormt daarmee ook de basis voor de rioolheffing. Het huidige WRP loopt eind dit jaar af. Daarom wordt een nieuw WRP opgesteld voor de periode 2027-2032, inclusief een nieuw kostendeckingsplan. b. Vormt dit programma de basis voor de toekomstige rioolheffing en de tarieven die worden opgenomen in de Programmabegroting 2027-2030? <u>Antwoord:</u> Ja, het bijbehorende kostendeckingsplan (de financiële uitwerking van het WRP) vormt de basis van de rioolheffing. c. Welke gevolgen verwacht het college voor inwoners en bedrijven ten aanzien van de ontwikkeling van de rioolheffing? <u>Antwoord:</u> In het huidige WRP lag de nadruk op het op orde brengen van de basis, zoals beheerdata, organisatie en planning. Hierdoor zijn maar beperkt fysieke projecten uitgevoerd. In de periode 2027-2032 verschuift de focus naar een integrale gebiedsgerichte aanpak, waarbij rioolvervangingen worden gecombineerd met opgaven zoals klimaatadaptatie, het sociaal domein en ondergrondse infrastructuur. Dit vraagt om een hoger investeringsniveau in het nieuwe kostendeckingsplan. De ontwikkeling hangt samen met toenemende druk op de fysieke leefomgeving door klimaatverandering en ruimtelijke opgaven. Het water- en rioleringsstelsel moet daarom niet alleen worden beheerd, maar ook worden aangepast om het gebied toekomstbestendig te houden. Dit leidt tot extra investeringen en naar verwachting een lichte stijging van de rioolheffing. Dit is nodig om het gebied veilig, leefbaar en bewoonbaar te houden. Het nieuwe WRP 2027-2032 zal eind 2026 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden. Op 17 september staat een thema-avond hierover gepland met de raad waarbij tevens de Kader Richtlijn Water (KRW) staat geagendeerd. d. Hoe beoordeelt het college de huidige reservepositie binnen dit taakveld in relatie tot de toekomstige investeringsopgave en welke reserveomvang wordt als financieel verantwoord beschouwd? <u>Antwoord:</u> We verwachten dat hier de voorziening riolering wordt bedoeld. Deze is goed en in balans met het vastgestelde WRP. Een gezonde omvang is afhankelijk van het WRP en de toekomstige uitgaven. Een voorziening mag niet structureel te hoog of te laag zijn dan nodig is voor de financiering van de investeringen en het onderhoud. Daarnaast mag die niet negatief zijn.
--	--	---

14	3/-4 / 20/22	Financieel perspectief / Sociaal domein	a. Welk deel van het structurele tekort van circa € 12 miljoen vanaf 2028 wordt direct veroorzaakt door ontwikkelingen binnen het sociaal domein? <u>Antwoord:</u> Deze vraag is niet eenvoudig te beantwoorden. In de perspectiefnota zijn de uitgaven op basis van bestaand beleid opgenomen. Hierbij is een duidelijke stijging te zien. Voor de baten geldt dat deze niet een op een kunnen worden toegerekend aan het sociaal domein, omdat deze onderdeel zijn van de algemene uitkering, waar geen verplichte bestemming op zit. b. Welke onderdelen binnen het sociaal domein dragen het meest bij aan deze stijging? <u>Antwoord:</u> Wmo en Jeugd, zie de tabel op pagina 20 van de Perspectiefnota 2027. c. Welke concrete maatregelen bereidt het college voor richting de Begroting 2027 om deze ontwikkeling af te remmen? <u>Antwoord:</u> We zetten beleid in gericht op het versterken van de sociale basisinfrastructuur, preventie en vroegsignalering. Deze maatregelen en interventies zijn opgenomen in de beleidsnota Kansrijk Opgroeien en het transformatieplan IZA Mooimaasvallei. Ook binnen het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA) staan diverse aanpakken omschreven (valpreventie, kansrijke start, ketenaanpak obesitas en overgewicht) gericht op preventie en vroegsignalering. Op deze manier beogen we het voorliggend veld te versterken om zo problematiek te voorkomen of vroeg te signaleren om de volumestijging en de complexiteit van casuïstiek (wat beide leidt tot hogere uitgaven) af te remmen. d. Welke gevolgen verwacht het college wanneer aanvullende Rijksmiddelen uitblijven? <u>Antwoord:</u> Wanneer de kosten binnen het Sociaal Domein (blijven) stijgen en er geen aanvullende Rijksmiddelen worden ontvangen, betekent dit vooralsnog dat het financiële tekort van de gemeente zal oplopen.
15	4	Financieel perspectief / Uitgangspunten begroting 2027-2030	a. De Perspectiefnota laat vanaf 2027 structurele tekorten zien oplopend tot ruim € 12 miljoen per jaar. Welke concrete beleidskeuzes acht het college noodzakelijk om uiterlijk bij de Begroting 2027 weer tot een structureel sluitende meerjarenbegroting te komen? <u>Antwoord:</u> In raadsinformatiebrief ‘2026-RIB-118 Toelichting op begrotingsproces 2027’ wordt een toelichting geven op welke wijze dit vormt krijgt. - Het jaar 2027 biedt het college een sluitende begroting aan. - Het meerjarig perspectief vanaf 2028 structureel sluitend maken door gezamenlijk proces met de raad.

		Bij de behandeling van de Begroting 2027 leggen wij u een procesvoorstel voor. b. Welke beleidsvelden, programma's of investeringen worden momenteel betrokken bij deze afweging? <u>Antwoord:</u> Voor het meerjarenperspectief (2028 en verder) geldt dat voor alle programma's, beleidsvelden en investeringen. c. In welke mate verwacht het college dat lastenverzwaring voor inwoners en ondernemers onderdeel zal uitmaken van de oplossing? <u>Antwoord:</u> Wij gaan dit proces gezamenlijk met u doorlopen. Zie hiervoor raadsinformatiebrief 2026-RIB-118. d. Kan het college aangeven welke keuzes volgens haar nadrukkelijk niet ter discussie staan, ondanks de huidige financiële ontwikkelingen? <u>Antwoord:</u> Zie antwoord c.
--	--	--

Bestuurlijke vragen VVD

De fractie VVD heeft geen bestuurlijke vragen.

Bestuurlijke vragen D66

De fractie D66 heeft geen bestuurlijke vragen.

Bestuurlijke vragen SP

De fractie D66 heeft geen bestuurlijke vragen.

Vragen waarbij de technische vragen was aangegeven om ze in deze fase mee te nemen:

CDA

Nr.	Blz.*	Onderdeel **	Vragen en antwoorden
2	21	Werkagenda psychisch kwetsbaren	Vanuit de overheid worden in het kader van IZA/ AZWA aanvullende SPUK middelen beschikbaar gesteld voor versterking aansluiting sociaal domein door het opstellen van een Werkagenda, die in november 2026 moet worden opgeleverd. b. welke basisfunctionaliteiten zijn nog onvoldoende ontwikkeld en welke financiële consequenties heeft dit voor de begroting vanaf 2027? <u>Antwoord:</u> Voor de beantwoording van deze vraag gaan we er vanuit dat u op de basisfunctionaliteiten uit het AZWA doelt, niet op de werkagenda psychisch kwetsbaren. Op alle leefgebieden van de basisfunctionaliteiten wordt op dit moment al ingezet. We stellen een regionale werkagenda op waarin wordt beschreven hoe we uitvoering geven aan de doelen en basisfunctionaliteiten uit het AZWA. Vanuit het AZWA zijn vanaf 2027 middelen beschikbaar, de consequenties voor de begroting vanaf 2027 zijn daarom budgetneutraal.